

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว
อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี*

PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF NONG WA SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, KUMPHAWAPI DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

ณัฐดนัย ชัยจิตร¹ และ โกศล สอดส่อง²
Nattadanine Chaichit¹ and Koson Sodsong²
¹⁻²วิทยาลัยพินทุบัณฑิต วิทยาลัยพินทุบัณฑิต
¹⁻²Pitchayabundit College.Thailand.
¹Corresponding Author's Email: Tongossoneton@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และ 3) เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้าน อายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหัว จำนวน 382 คน ด้วยการใช้สูตรของ Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (f-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาล

* Received 22 January 2025; Revised 12 February 2025; Accepted 13 February 2025

ตำบลหนองหว้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า ได้แก่ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานโครงการ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การพัฒนา, เทศบาลตำบล

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality, 2) compare the level of public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality classified by gender, age, education level, and occupation, and 3) serve as a guideline for developing public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality. The sample group used in this research was 382 people whose names were on the household registration list, aged 18 years and over, living in Nong Wa Subdistrict Municipality. The questionnaire was used as the data collection tool. The statistics used for analysis were number, percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test.

The results of the research found that:

1. The participation of the people in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality, Kumphawapi District, Udon Thani Province, is at a high level overall. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was participation in evaluation, followed by participation in decision-making, and the aspect with the lowest average value was participation in receiving benefits.

2. The results of the comparison of public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality classified by gender, age, education level, and occupation. Overall, it was found that people with different ages, education levels, and occupations had significantly different public participation in the development

of Nong Wa Subdistrict Municipality at a statistical level of 0.05. People with different genders had no different public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality.

3. Guidelines for developing public participation in the development of Nong Wa Subdistrict Municipality include providing opportunities for participation in determining project plans in order to set work goals.

Keywords: Participation, Development, Subdistrict Municipality

บทนำ

การแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสภาองค์กรฯ สมาชิกสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและมีอิสระในการปกครองตนเองมีขอบเขตของการปกครองที่ชัดเจน มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอและมีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเองรวมถึงการ มีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บทและมีการควบคุมดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของประเทศและประชาชนโดยส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้วยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

เทศบาลตำบล เป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่ส่วนกลางกระจายอำนาจให้ปกครองตนเอง โดยมีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารงานราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 กำหนดให้มีการบริหารราชการ 3 ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลาง บริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นถูกเรียกว่า เทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลแต่ละประเภทไว้ใน

มาตรา 50 ,53 และ 56 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลตำบล ดังนี้ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ ต้องจัดรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ จัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรมและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล จากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ทำให้เห็นว่าเทศบาลตำบลต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และจัดการปัญหาให้แก่ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ (ตามพระราชบัญญัติเทศบาล, 2496)

เทศบาลตำบลหนองหัว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็น อบท. โดยแบ่งการแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็นออกเป็น 11 หมู่บ้าน ซึ่งเทศบาลตำบลหนองหัว เป็นหน่วยงานราชการหน่วยงานหนึ่งที่ปฏิบัติตามหน้าที่ของเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล และมีส่วนผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากทางเทศบาลตำบลเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ภายใต้แนวความคิดที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เขียนไว้ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตราที่ 187 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารต่าง ๆ มาตรา 249 ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และเป็นที่ยอมรับการบริหารงานต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี, 2566)

ปัจจุบันปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2566 พบข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ทั้งก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ให้มากกว่าปัจจุบัน เพราะประชาชนโดยทั่วไปยังมีส่วนร่วมน้อย โดยหาแนวทางวิธีการให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ และตรวจสอบการดำเนินโครงการให้มากขึ้น (เทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะผู้ที่อาศัยในท้องถิ่น จึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพราะหากสามารถสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้นั้น ก็จะมีการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่ดีขึ้น และจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้าน อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8,214 คน (เทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้าน อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 382 คน ได้มาจากสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 125) ที่ความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้ รวบรวมจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทำให้ได้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมและนำมาเป็นกรอบในการ สร้างแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อความคำถามให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็นตัววัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การสร้างและการคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากเอกสารวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงจัดทำร่างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถามจัดทำร่างแบบสอบถามที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วนและ ครบคลุม นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินสอดคล้องของข้อคำถาม IOC (Index of item- Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 3 ท่าน นำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไปเป็นข้อที่นำไปทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลพันดอน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน

5. นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbac's Alpha Coefficient) (ทองใบ สุดขารี, 2549:131) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.842

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วนำไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยด้วยตนเองโดยทำหนังสือถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือนักกลุ่มตัวอย่างตามเวลาที่กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหา α – coefficient ตามวิธีการของ Cronbach's (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538)

4.2 สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) คำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้าอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 Independent t-test

4.3.2 F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบล หนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.11	0.54	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.86	0.61	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.82	0.72	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.13	0.51	มาก
รวม	3.98	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.45) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.72) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.54) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.75) รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.71) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.70)

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D.= 0.61) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 10. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มจิตอาสาพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.80) รองลงมาคือ ข้อ 9.ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการการดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.12)

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15. ท่านได้รับผลประโยชน์จากสวัสดิการในชุมชน ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.86) รองลงมาคือ ข้อ 11. ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 14. ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 1.11)

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.51) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 17. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.79) รองลงมาคือ ข้อ 19. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 16. ท่านมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.98)

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานโครงการ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน และแนวทางการทำงานร่วมกัน สร้างการรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมกับสื่อการประชาสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารสองทาง ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น ติดป้ายประกาศ หรือจัดประชุมร่วมกัน และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานต่าง ๆ อีกทั้งยังได้เข้ามาตรวจสอบ กำกับดูแลการบริหารงานได้

อภิปรายผล

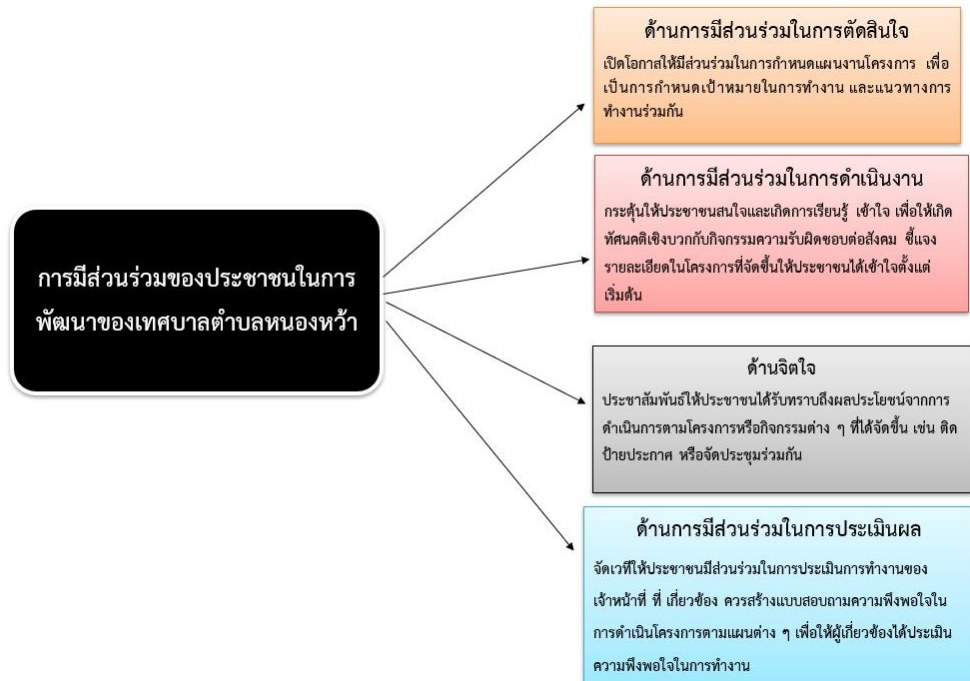
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทางเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา เช่น มีการกำหนดกฎ ระเบียบการกำหนดคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีประชาชนเข้าร่วมด้วย มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น ติดป้ายประกาศ หรือจัดประชุมร่วมกัน และส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนาพร มาประเสริฐ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ทิพย์ ทองโชติ และชาญยุทธ หาญชนะ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, $S.D. = 0.51$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.01$, $S.D. = 0.67$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.93$, $S.D. = 0.63$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.89$, $S.D. = 0.67$) อาจเป็นเพราะประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรดิตถ์ ดังนั้นควรส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชน

ในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้หรือทัศนคติของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโสภา จิตระยนต์ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุอำเภอน้ำโสม จังหวัดชลบุรีพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุอำเภอน้ำโสม จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอน้ำโสม จังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหัวอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองหัว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานีที่มีเพศต่างกัน จะมีทัศนคติ ความเข้าใจต่อการดำเนินงานของทางเทศบาลตำบลหนองหัวเหมือนกันทั้งชายและหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเฉลิมชาติ สาธิตอนันท์ และอรนันท์ กลั่นทปฺระ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า พบว่า ประชาชนในตำบลลาดหญ้า ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ผลทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า ไม่แตกต่างกัน และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า ได้แก่ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานโครงการ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้าอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้นเทศบาลตำบลหนองหว้าอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.1 แนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ ควรมีการอธิบายแผนงานและเนื้อหาของกิจกรรมให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองหว้า ได้เข้าใจและได้ทราบถึงว่าถ้ามีส่วนร่วมให้การดำเนินงานกิจกรรมนี้ จะสามารถได้รับประโยชน์อะไรบ้าง และสามารถนำไปประยุกต์กับชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างไร

1.2 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น ติดป้ายประกาศ หรือจัดประชุมร่วมกัน และประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

1.3 ส่งเสริมหรือหาแนวทางให้คนในชุมชนให้มีรายได้ ให้มีงานทำ ให้มีอาชีพเสริม สร้างความรักความสามัคคีกันในชุมชน เช่น โครงการส่งเสริมการสร้างอาชีพในแต่ละกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

จันทร์ทิพย์ ทองโชติ และชาญยุทธหาญชนะ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลนาบุญ อำเภอนาบุญ จังหวัดอุดรธานี. วารสารพุทธมัตถ์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวสุวิสิฐาราม, 8(1), 244 -255.

เฉลิมชาติ สาธิตอนันท์ และอรนันท์ กลันทปุระ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลลาดหญ้า. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 5(8), 771 -779.

เทศบาลตำบลหนองหว้าอำเภอกุมภวาปี. (2566). รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2566. เทศบาลตำบลหนองหว้าอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496. กรุงเทพมหานคร: ประสานมิตร. กระทรวงสาธารณสุข.

- ภาณุพงษ์ มาประเสริฐ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์.วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 5(6),268 -285.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นลิขิต อีร.
- โอภาส จิตรระยงค์. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดชลบุรี. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). แผนปฏิบัติราชการ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570). กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครอง. ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. Psychometrika, 16, 297 – 334.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: New York: Harper. & Row.